

Tale ved mindearrangement for 75 årsdagen for USA's atombomber over Hiroshima og Nagasaki den 6. august 2020

Jeg var godt 5 år da USA Kl 8.15 om morgenen 6. august 1945 kastede sin første atombombe over Hiroshima og 3 dage senere endnu en over Nagasaki.

Og mange år senere mødte jeg, på en konference om Faren ved lav radioaktiv stråling, Hiroko Menda som havde samme alder, 5 år, da hun alene hjemme med en sin lillebror og sin bedstemor oplevede bomben i Hiroshima. Hendes hus havde holdt, og hun havde ikke rigtigt nogen ide om hvad det var som var sket. Hendes mor var på hospitalet så hun gik ned på gaden for at lede efter hende.

Det som mødte hende var huse jævned med jorden, brændende mennesker som løb skrigende rundt eller lå klagende på jorden. Hun fandt sin mor, og de fandt resten af familien.

Under hele sin tale trillende tårerne ned af hendes kinder, men hendes ansigt var helt glat og uden udtryk, det var som følelserne var frosset.

Det værste var, sluttede hun, at hun med sikkerhed vidste at hun havde ført radioaktiviteten videre til sine børn og børnebørn, og at man aldrig vidste hvordan det ville vise sig. Blev det i form af cancer, deformede børn, eller hvad?

Aldersfællesskabet slog mig, og jeg tænkte tilbage på mit 5 årige beskyttede liv og den beherskede bestyrtelse mine forældre havde modtaget budskabet med og så Hiroko Mendas. Hvilken forskel.

Det var rystende og blev uhyggeligt nærværende af at der på samme møde sad andre vidner Disse vidner var fra noget senere prøveprøvesprængninger rundt i verden, og de sad der med samme historier om misdannede fostre og cancer i familien, som beviser på at den skæbne truer os alle.

Atombomben ødelagde alt indenfor en radius af 2 km. og allerede efter få sekunder havde den dræbt 60.000 mennesker, et tal som i løbet af få måneder nåede op til 200.000. – altså 140.000 flere, der døde som følge af brandsår, infektioner men først og fremmest på grund af den radioaktive stråling.

Kodeordet for bomben var Little Boy, og beskeden tilbage fra bombeflyet lød, "Little boy safely delivered", de ord som tusinder af forældre har fået som en glædelig budskab, og som herefter tusinder af forældre ikke skulle høre, fordi deres nyfødte var syge og deformede på grund af radioaktiviteten både fra bomben og de senere år fra de mange prøvesprængninger verden over.

Bomben over Nagasaki hed Fat Man. Pilot major Poul Tibbets havde navngivet bombeflyet efter sin mor, [Enola Gay](#).

Dette forsøg på menneskeliggøre masseudryddelsesvåben ved at navngive dem er uetisk og malplaceret, og jeg kan næppe forestille mig at Anola Gray er særlig stolt over sammenkoblingen mellem hende og et dødbringende fly.

Aviserne dagene efter a-bomberne var begejstrede. Berlinske skrev: "Atombomber skal knuse Japan – Krigsførelsen revolutioneres".

Niels Bohr, den danske fysiker, blev rost for sit bidrag til fremstillingen af en bombe med 20.000 tons kraftigere sprængstof end et konventionelt våben.

Ofrene blev ikke nævnt

Man troede dengang at atombomberne skulle tjene til afslutningen på anden verdenskrig. Ganske vist undrede man sig over at det også var nødvendigt at kaste en atombombe over Nagasaki, men først længe efter kom forklaringen, nemlig at de to a-bomber, bortset fra at være en demonstration af USAs magt, var de rene eksperimenter.

Ingen vidste nøjagtigt hvad der ville ske- hverken de som fremstillede a-bomberne, beslutningstagerne, præsidenten, endsige piloterne. Ingen kendte konsekvenserne, bare at de ville være af en ukendt dimension.

Videnskabsmændene var uenige, Der var diskussioner om hvorvidt Atombomberne skulle bruges militært eller prøvesprænges.

I 27. juni 1945 skrev flådens ministersekretær, Ralph Bard at "uvarslet brug af bomben var i modstrid med »De Forenede Staters position som en stor humanitær nation«, specielt i en situation, hvor Japan tilsyneladende var tæt på at overgive sig. USA som en stor humanitær nation! Noget af anakronisme

En gruppe atomvidenskabsmænd underskrev en bøn til præsident Truman om at forhindre brugen af atombomben da man ikke kendte følgerne. Men som vi ved hjalp det ikke.

Efter en prøvesprængning af en plutoniumbombe i juli i New Mexico, (de som blev kastet over Hiroshima og Nagasaki var uranbomber), var sagen afgjort.

Det er i dag 75 år siden og vi er blevet klogere, eller er vi?

Rædslerne de første og hidtil eneste atombomber medførte, er ved at gå i glemmebogen, og de som oplevede det er der snart ikke mere.

Vi må råbe op på deres vegne, for der atomoprustes stadig, og der findes stadig på nye og mere effektive a-våben.

Mange gode kræfter i FN og i fredbevægelserne har siden 1945 arbejdet på at få afskaffet atomvåben, og endelig i 2017 lykkedes det at få et flertal i FN til at underskrive et totalforbud mod atomvåben.

Samme år modtog organisationen ICAN, "Campagne Against Nuclear Weapons" Nobels Fredspris for det store lange seje forarbejde- en verdensbegivenhed, som den danske presse og regering ganske negligerede.

I skal vide, at Danmark ikke har skrevet under på FN's totalforbud mod atomvåben, de deltog end ikke i forhandlingerne. Hvilken arrogance.

*Jeg vil slutte med Schopenhauers ord, al sandhed gennemgår tre faser,
"først bliver den gjort til grin,
så modarbejdes den voldsomt,
dernæst anses den for indlysende".*

*Lad os håbe at vi både ude i verden og her i Danmark er på vej ind i 3. fase,
at alle atommagterne og deres medløbere verden over vil se FN's totalforbud mod atomvåben- som indlysende.*

Ida Harsløf

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed

Mindeaftenen var arrangementet af:

Fredsvagten. www.fredsvagt.dk,

Kvinder i Sort - www.kvinderisort.dk,

TID TIL FRED - aktiv mod krig - www.tidtilfred.nu,

Kunstnere for fred: www.kunstnerforfred.dk,

Human Rights March - www.humanrightsmarch.dk,

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed - www.kvindefredsliga.dk

Husk at underskrive borgerforslaget mod atomvåben.